

SUBJECT : THEORETICAL STUDIES OF RAGAS (VOCAL & INSTRUMENTAL)

Day : Friday
Date : 03/05/2019

Time : 03.00 P.M. To 06.00 P.M.
Max. Marks : 60

S-2019-0242

N.B:

- 1) Attempt any **SIX** questions.
- 2) Figures to the right indicate **FULL** marks.

-
- Q.1** Write in detail information and special features of Raag Hindol with example (10) and write the notations of a Bandish in any Taal explaining its specialty in the particular Taal.
- Q.2** Write history of notation system in detail. Discuss on 'Limitations in notation system'. (10)
- Q.3** a) Write in detail information of Taal Rupak and its use in vocal/instrumental giving examples. (05)
b) Write in short on the topic Laya and Taal. (05)
- Q.4** a) What is Taan? Discuss about its use in presentation. (05)
b) Write five Boltaan in Raag Bageshree. (05)
- Q.5** a) Give comparison between Bihag and Marubihag giving examples and showing difference of structure in Aalap with same set of notes. (05)
b) Write about relation between Thaata and Raag. (05)
- Q.6** a) Give information of Vocal Chords and its role in voice production. (05)
b) What is Aavaj Sadhana? Write some of the methods of Avaj Sadhana. (05)
- Q.7** a) What is Chhand? State its use in Taal. (05)
b) Write Duppat, Teepat and Choupat of Taal Zaptal. (05)
- Q.8** a) Why is Raag Sarang classified in Thaata Kafi? Discuss. (05)
b) Write five Aalap in Raag Sarang. (05)

मराठी रूपांतर

सूचना:

- १) कोणतेही सहा प्रश्न सोडवा.
- २) उजवीकडील अंक गुणांचा निर्देश करतात.

- प्र.१ राग हिंडोलची माहिती द्या. त्यातील वैशिष्ट्य सोदाहरण लिहून एका बंदीशीची स्वरलिपी (१०)
कुठल्याही तालात त्यातील वैशिष्ट्यांसह लिहा.
- प्र.२ स्वरलिपीचा इतिहास सविस्तर लिहा. स्वरलिपीतील त्रुटी विषद करा. (१०)
- प्र.३ अ) ताल रूपक ची सविस्तर माहिती लिहून तिचा गायन/वादनासाठी उपयोग सोदाहरण (०५)
स्पष्ट करा.
- ब) लय आणि तालाचे सहसंबंध स्पष्ट करा. (०५)
- प्र.४ अ) तान म्हणजे काय? प्रस्तुतीकरणात त्याचा उपयोग स्पष्ट करा. (०५)
- ब) रात्र बागेश्री च्या पाच बोलताना लिहा. (०५)
- प्र.५ अ) राग बिहाग आणि मारूबिहाग यांची तुलना करून त्यांच्यातील भेद सारख्याच (०५)
स्वरालापातून स्पष्ट करा.
- ब) थाट आणि रागाचा सहसंबंध स्पष्ट करा. (०५)
- प्र.६ अ) स्वरतंतूची माहिती देऊन आवाज निर्मितीमध्ये त्यांची भूमिका स्पष्ट करा. (०५)
- ब) आवाज साधना म्हणजे काय? आवाज साधनाच्या काही पद्धती विषद करा. (०५)
- प्र.७ अ) छंद म्हणजे काय? तालात त्याचा उपयोग स्पष्ट करा. (०५)
- ब) ताल झपतालाची दुप्पट, तीप्पट, चौपट लिहा. (०५)
- प्र.८ अ) राग सारंग काफी थाटात कसा? कारणे द्या. (०५)
- ब) सारंग रागाचे पाच आलाप लिहा. (०५)

* * * * *